

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 901/2021
01.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиле АА из .., Град ..., чији је пуномоћник Живорад Лекић, адвокат из ..., против туженог ЕПС „Дистрибуција“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Тамара Рамач, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1198/20 од 10.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 01.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1198/20 од 10.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1198/20 од 10.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 212/19 од 14.01.2020. године у ставовима првом и трећем изреке, којим је усвојен тужбени захтев тужиле и обавезан тужени да тужилци на име накнаде материјалне штете исплати износ од 5.546.288,92 динара са законском затезном каматом почев од 14.01.2020. године до коначне исплате и да тужиоцима, накнади трошкове парничног поступка у износу од 367.600,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 18/20, у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 29.06.2017. године око 15,50 часова дошло је до пожара у селу ..., подручје Града ..., на стамбено-економском објекту и стамбеном објекту у власништву тужиље, на тај начин што је пожар изазван варницама насталим услед кратког споја на лабавим електричним проводницима од алуминијума – челичног ужета, које су падале на суву траву и ниско растиње испод надземног електроенергетског вода, као последица јаког јужног ветра који је дувао у том моменту. На последња два распона нисконапонске електроенергетске мреже струјни проводници нису били довољно затегнути, а и раније је долазило до укрштања струјних проводника и варницења због ветра, стим што су у тим ранијим ситуацијама дежурне екипе туженог интервенисале тако што би расплеле те проводнике дрвеном летвом, што су учинили и критичног дана, без икакве друге интервенције. Вештачењем од стране вештака електро струке утврђено је да је узрок пожара велики размак између проводника (лабаве жице) које су услед ветра остваривале контакт и стварале електрични лук (варницу) који је падом на ниско растиње, које се налазило у непосредној близини проводника и нисконапонске мреже, изазвало пожар. Даном 30.06.2017. године радници туженог су на месту пожара управо извршили затезање проводника како би убудуће спречили настанак пожара, а које околности је утврдио вештак електро струке. Вештачењем је утврђено да је електро мрежа туженог тог дана била изложена дејству ветра који је изазвао додатно оптерећење и напрезање свих делова мреже, стим што је тужени приликом пројектовања мреже дужан да рачуна и на додатно оптерећење услед дејства силе ветра, чиме се обезбеђује поузданост и потпуна погонска сигурност мреже током целог периода њене експлоатације и то уз редовну ревизију, редовно техничко одржавање, ремонт и остало што је предвиђено правилником о техничким нормативима за изградњу нисконапонских надземних водова којим је дефинисано да размак између ужади мреже мора да буде толики да сигурно обезбеђује да при дејству ветра или одскоку ужета, не може да дође до међусобног приближавања ужади на удаљености мањој од сигурносног размака, односно да размак између ужади, уз угиб проводника који не прелази прописани, обезбеђује да проводници ни под којим условима па ни под дејством ветра не могу међусобно да се додирну, кратко споје, упреду и да је дозвољено да проводници могу међусобно да се приближе на растојању које је једнако или веће од сигурносног размака. Вештачењем је утврђено да је електро мрежа тужене на месту настанка конкретног пожара била у лошем стању, што произилази и из околности да и поред две интервенције на истој непосредно после настанка пожара иста бива на крају у потпуности реконструисана заменом проводника и пратеће опреме за ношење. Вештачењем од стране вештака грађевинске струке утврђена је висина штете на помоћном и стамбеном објекту тужиље, а према налазу Агенције за вештачење „Дикановић“ Крагујевац утврђена је висина штете на покретним стварима; на основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске и пољопривредне струке утврђена је висина штете на усевима, живини, грађевинском

материјалу, алату и осталој покретној имовини. На основу налаза свих вештака утврђена је штета у укупном износу од 5.546.288,92 динара.

На тако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применом материјалног права из чланова 155., 173., 174. и 177. Закона о облигационим односима утврдили одговорност тужене за штету коју је тужила претрпела и обавезали тужену на исплату новчаног износа накнада материјлане штете тужилји, утврђене на основу налаза и мишљења судских вештака.

Одредбом члана 155. Закона о облигационим односима прописано је да је штета умањење нечије имовин (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и наносење другоме физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета).

Према члану 173. ЗОО штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу, сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете.

Према члану 174. ЗОО за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њоме бави.

Из утврђених чињеница произилази да је штета тужилји проузрокована пропустима тужене. Дистрибуција електричне енергије је по својој физичкој и правној природи опасна делатност. Како је тужена дистрибутер електричне енергије, она одговара за штету коју је тужила претрпела на основу одредбе члана 173. и 174. ЗОО, јер је у вези са дистрибуцијом електричне енергије штета и проузрокована.

Тужена која врши опасну делатност је била у обавези да предузима све мере прописане Правилником о техничким нормативима за погон и одржавање електроенергетских постројења и водова (према којима је предвиђено да се раде редовне ревизије мреже без искључења, да се евентуално утврђени недостаци на мрежи у најкраћем року отклањају, како не би била угрожена погонска сигурност), па тако није обезбедила да се у конкретном случају проводници на електромережи ни под којим условима не могу међусобно додиривати, због чега је по оцени Врховног касационог суда, тужена одговорна за штету коју је тужила претрпела услед насталог пожара.

Неосновано у ревизији тужена истиче да није одговорна за штету коју је претрпела тужила, јер ни по оцени Врховног касационог суда у конкретном случају нема места примени одредбе члана 177. ЗОО према којој би се тужена ослободила одговорности, јер није доказала да штета потиче од неког узрока који се налазио ван ствари и чије се дејство није могло предвидети, избећи и отклонити.

Из налаза и мишљења вештака електротехничке струке, које тужена правнорелевантним доказима у поступку није оспорила, на несумњив начин је утврђено постојање узрочно-последничне везе између стања електромереже на месту пожара, узрока

настанка пожара и штете коју је тужила претрпела. Узрок пожара је неисправност нисконапонске дистрибутивне мреже у делу на коме је пожар настао и са ког се проширио на имање тужиле. Под дејством силе притиска који је изазвао јак ветар дошло је до прекомерног истезања проводника (и појаве угиба изнад дозвољеног) што је имало за последицу међусобни механички контакт и упредање проводника, што је довело до варничења на мрежи и настанка електричног лука, а услед тога и до отпадања делова проводника који у облику искри или минијатурних усијаних куглица метала лете на све стране, у конкретном случају на суву траву и ниско растиње испод надземног енергетског вода, па се пожар услед јаког ветра који је дувао у том моменту проширио на објекте тужиле.

Код таквог утврђења и по оцени Врховног касационог суда, супротно наводима ревизије, пожар и настала штета није последица деловања више силе, већ из разлога што тужени није одржавао нисконапонску мрежу на одговарајући начин и није предузео потребне мере заштите. Конкретно тужени није отклонио техничку неисправност у виду непрописног угиба проводника који је већи од дозвољеног, односно није предузео све потребне мере заштите пре настанка штетног догађаја, како би спречио међусобно додиривање проводника и варничења истих, а штета на имовини тужиле је могла да се избегне да је тужена такве радње предузела. Због наведеног, тужена је одговорна за штету коју је тужила претрпела по основу објективне одговорности и не може се те одговорности ослободити, јер до штете није дошло кривицом тужиле као оштећене, већ пропустима тужене.

Суд је ценио и остале наводе у ревизији, па је нашао да су исти без утицаја на правилно и законито донете одлуке нижестепених судова, па је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија,
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић